

Bijlage 3

Aan: de Raad van State
Afdeling bestuursrechtspraak
Postbus 20019
2500 EA 's Gravenhage

Bergen op Zoom, 9 juni 2007

Betreft: bestemmingsplan Zuidelijke stadsrand (Augustapolder) te Bergen op Zoom

De Mlieuvereniging Benegora stelt hierbij beroep in tegen, en verzoekt schorsing, van het besluit van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant d.d. 17 april 2007 waarbij, voor de tweede maal, goedkeuring is verleend aan het door de gemeenteraad van Bergen op Zoom op 29 september 2004 vastgestelde bestemmingsplan Zuidelijke stadsrand (Augustapolder). Het nemen van dit besluit was noodzakelijk nadat bij uw besluit van 22 november 2006, het eerdere provinciale goedkeuringsbesluit d.d. 3 mei 2005 deels is vernietigd.

In bestuurlijk opzicht is overigens sprake van een complexe en onoverzichtelijke situatie. De gemeenteraad van Bergen op Zoom heeft, voor het maken van een herzieningsplan ex art. 30 WRO, niet het geduld opgebracht uw besluit van 22 november 2006 af te wachten en GS Noord-Brabant heeft, na de datum van uw uitspraak, het herzieningsplan goedgekeurd zonder rekening te houden met uw uitspraak. Tegen dat goedkeuringsbesluit is vervolgens door de vereniging van natuur- en milieueducatie IVN Groene Zoom bij u beroep ingesteld. Het provinciebestuur negeert met de onderhavige goedkeuring, voor de tweede maal, uw besluit van 22 november 2006 en riskeert, bij het mogelijk gegrond verklaren van het ingestelde beroep, dat ook dit tweede goedkeuringsbesluit door de feiten wordt achterhaald. Naar onze mening gaat het provinciebestuur er ten onrechte van uit dat de herziening ex art. 30 WRO al vigeert. Nu dat niet het geval is zou het provinciebestuur, alleen al om formele redenen, op zijn minst aan die delen waaraan zij bij haar besluit van 3 mei 2005 goedkeuring heeft onthouden, opnieuw goedkeuring moeten onthouden.

Gedeputeerde Staten motiveert de hernieuwde goedkeuring op basis van de op 20 januari 2006 vastgestelde tweede partiële herziening van het streekplan, waarbij de voorwaarde dat bij het toepassen van de wijzigingsbevoegdheid sprake moet zijn van bijzondere omstandigheden, is geschrapt. Uw oordeel dat:

'Nog afgezien van de vraag of de Wet op de Ruimtelijke Ordening het toelaat om in een uitwerkingsplan af te wijken van het streekplan, in het onderhavige uitwerkingsplan en het bestreden besluit genoemde omstandigheden niet kunnen worden aangemerkt als bijzondere omstandigheden als bedoeld in hoofdstuk 5 van het streekplan die een afwijking rechtvaardigen van de beleidslijn dat in natuurparels uitbreiding van het stedelijk ruimtebeslag is uitgesloten, behoudens enkele uitzonderingen die hier niet aan de orde zijn'

heeft naar de mening van het provinciebestuur met de partiële streekplanherziening niet langer gelding. Naar ons oordeel komt het provinciebestuur ten onrechte tot die conclusie en

gaat zij geheel voorbij aan de volgende alinea van uw besluit waarin het volgende wordt gesteld:

'Gelet op de strikte formulering van deze beleidslijn, moet bij de begrenzing van de natuurparel worden geacht te zijn verdisconteerd, dat ook indien de noodzaak daartoe bestaat, geen woningbouw als hier aan de orde op de desbetreffende gronden kan plaats vinden'.

Overigens zijn wij van mening dat de noodzaak om hier te bouwen volstrekt onvoldoende is onderbouwd en dat ook de overige motieven, waarom het provinciebestuur van mening is dat de ontwikkeling van een woonwijk binnen de natuurparel aanvaardbaar is, niet steekhoudend zijn.

In het nieuwe goedkeuringsbesluit stelt het College van Gedeputeerde Staten het volgende:

'De door de gemeente, in samenwerking met het Brabants Landschap en Waterschap Brabantse Delta, voorgestelde ontwikkeling is aanvaardbaar nu het nut en de noodzaak zijn aangetoond, het stedenbouwkundig gezien een logische plek is en er geen alternatieven zijn, de natuurparel in de feitelijke situatie niet aanwezig is, het plan een voorbeeldfunctie beoogt te vervullen voor meervoudig ruimtegebruik en de realisering van de terpen afhankelijk is gesteld van de te realiseren natuur ter plaatse'.

Met betrekking tot deze argumenten wil Benegora graag haar standpunt onder uw aandacht brengen:

- **nut en noodzaak zijn aangetoond**

Voor wat betreft het aantonen van nut en noodzaak wordt door de provincie verwezen naar in oktober 2005 geactualiseerde woningbouwbehoeftecijfers. De cijfers zelf worden niet toegelicht en zijn bij Benegora niet bekend en zijn ook niet terug te vinden op de provinciale website.

Wij beperken ons daarom tot de cijfers die in het eerdere goedkeuringsbesluit van 3 mei 2005 zijn gebruikt en herhalen de, in ons op 24 juni 2005 aan u gerichte beroepsschrift, aangevoerde bezwaren. Bij de discussie over nut en noodzaak gaat het niet om de capaciteit van 1.600 woningen in het bestemmingsplan Augustapolder, maar om slechts ca 10% van dat aantal dat is geprojecteerd ten zuiden van de nieuwe randweg. In de streekplanuitwerking 'Brabantse buitensteden en Woensdrecht' zijn geen afzonderlijke woningbehoeftes voor Bergen op Zoom en Roosendaal berekend maar is uitgegaan van een gezamenlijke behoefte van 9.400 woningen tot 2020. De beschikbare capaciteit in bestaande en nieuwe plannen is geschat op 13.500 woningen. Na prioritering en regionale afstemming is dit getal teruggebracht tot 10.500 woningen. Er is dus een overcapaciteit van 1.100 woningen. Bij een dergelijke overcapaciteit is naar onze mening geenszins aangetoond dat er een noodzaak is om in het zuidelijk plandeel ruim 150 woningen te bouwen. Wij verwijzen daarbij ook naar het beleidsplan wonen van de gemeente Bergen op Zoom, waaraan wij tijdens de hoorzitting op 19 juni 2006 hebben gerefereerd en waarin binnen de gemeente voor de lange termijn een overschot aan woningen werd voorzien.

- **het is stedenbouwkundig gezien een logische plek**

De stelling dat dit stedenbouwkundig een logische plek is wordt in het provinciaal besluit niet gemotiveerd en wordt door Benegora niet gedeeld. De nieuwe randweg vormt een natuurlijke begrenzing van het verstedelijkt gebied en vanaf de weg is een, redelijk ongestoord, zicht op het dal van de Molenbeek en de Brabantse Wal gewaarborgd. Het afschermen van dit fraaie gebied met randbebouwing langs de weg en het bouwen van enkele hoogbouwaccenten tot 9 etages hoog in de natuurparel, betekent in landschappelijk opzicht een ernstige aantasting van dit waardevolle gebied.

- **er zijn geen alternatieven**

Zolang nut en noodzaak niet zijn aangetoond is de vraag of er alternatieven zijn in het geheel niet aan de orde. Overigens merken wij op dat er in het bestemmingsplan

Augustapolder zelf nog reservecapaciteit aanwezig is omdat voorlopig nog geen behoefte bestaat aan alle in het plan geprojecteerde sportvelden.

- **de natuurparel is in de feitelijke situatie niet aanwezig**

Bij de aanwijzing van natuurparels in het streekplan is de feitelijke situatie geen bepalend criterium geweest. Het streekplan zelf stelt dat natuurparels niet per definitie uit alleen de ecologische hoofdstructuur bestaan, maar mede landbouwgronden kunnen omvatten.

De directe koppeling die het provinciebestuur legt tussen de begrenzing van de natuurparels en de ecologische hoofdstructuur (EHS), is ons inziens ook niet juist. Wij wijzen u hiervoor op hoofdstuk 2.2. van de in 2006 door het College van GS vastgestelde nota 'Handreiking ecologische bouwstenen'. De begrenzingen van de EHS zijn volgens die nota vastgelegd in de natuurgebiedsplannen en sectoraal ontwikkelingsgericht, rekening houdend met subsidiemogelijkheden voor aankoop, inrichting en beheer. Nadrukkelijk wordt gesteld dat integrale afweging en planologische bescherming nog moet plaats vinden.

Het vaststellen van natuurgebiedsplannen betekent dus niet dat daarmee buiten de EHS vallende delen van natuurparels zonder meer komen te vervallen. Naar onze mening is daarom de begrenzing van de natuurparels zoals vastgelegd in het streekplan 2002, nog steeds het toetsingskader voor het onderhavige bestemmingsplan.

Verder stelt het provinciaal bestuur in het besluit ten onrechte dat geen natuurwaarden aanwezig zijn en dat ontwikkeling van natuurwaarden niet langer wordt nagestreefd.

In de feitelijke situatie zijn wel degelijk natuurwaarden aanwezig, te weten de kwelsituatie van de Brabantse Wal en de in het bestemmingsplan opgenomen bestemming 'wonen en natuur', gaat ook uit van ontwikkeling van de natuurwaarden door het gebied (deels) in te richten als natuurzone.

De stelling dat geen financiële middelen meer beschikbaar zijn is ook aantoonbaar onjuist. Het feit dat voor het gebied geen Rijksmiddelen voor verwerving en inrichting van de EHS worden ingezet, betekent immers niet dat er geen financiële middelen beschikbaar zijn. De provincie zelf heeft inmiddels al € 1.500.000,- beschikbaar gesteld om de natuur in het gebied te ontwikkelen en ook financiering via andere fondsen is niet uitgesloten en mogelijk al gerealiseerd. Het gemeentebestuur van Bergen op Zoom en/of de provincie Noord-Brabant zou naar onze mening nader inzicht moeten verschaffen in de alternatieve financieringsmogelijkheden voor natuurontwikkeling in het zuidelijke plandeel.

- **het plan beoogt een voorbeeldfunctie te vervullen voor meervoudig ruimtegebruik**

Benegora bestrijdt dat er in het plan sprake is van meervoudig ruimtegebruik.

De woonfunctie in het zuidelijke plandeel is juist strikt gescheiden van de delen met een natuurfunctie. Er is dan ook eerder sprake van een verweving van functies waarbij het voor ons zeer de vraag is of de beoogde natuurwaarden, onder de sterke negatieve uitstraling vanuit de woonfunctie, goed tot hun recht kunnen komen. Het op deze wijze omgaan met natuurparels zou wat ons betreft zeker geen voorbeeldfunctie moeten hebben en is te meer reden u te verzoeken daaraan goedkeuring te onthouden.

- **de realisering van de terpen is afhankelijk gesteld van de te realiseren natuur ter plaatse**

Dit argument is pertinent ondeugdelijk en kan op geen enkele wijze motiveren waarom in een natte natuurparel gebouwd kan worden. Het introduceren van een woonfunctie binnen natuurparels om daarmee natuurontwikkeling te financieren, mag naar onze mening nooit een argument zijn om het uitgangspunt uit het streekplan dat er binnen natuurparels niet gebouwd mag worden, onderuit te halen.

Andere zaken die in het kader van de provinciale beoordeling relevant zijn:

- **Keuze voor het instrument van streekplanwijziging**

Het provinciebestuur kiest, zoals hier boven aangegeven, bij dit goedkeuringsbesluit opnieuw om gebruik te maken van de wijzigingsbevoegdheid die in het streekplan is

opgenomen. Volgens het provinciebestuur is dit mogelijk nadat, bij de tweede partiële streekplanherziening van 20 januari 2006, de voorwaarde dat sprake moet zijn van bijzondere omstandigheden, is vervallen. Er dient wel te worden gemotiveerd waarom handhaving van de beleidslijn uit het streekplan tot onevenredige gevolgen leidt. Die motivering wordt in het besluit gemist.

Wij merken hierbij verder nog op dat bij de streekplanvoorwaarde van bijzondere voorwaarden, is aangesloten bij de formulering van artikel 4:84 van de Algemene Wet Bestuursrecht. Omdat bedoeld artikel nog wel rechtskracht heeft dient, naar onze mening, nog steeds te worden voldaan aan de voorwaarde dat het gaat om omstandigheden die niet reeds in de beleidslijnen van het streekplan zijn verdisconteerd, en waarin strikte naleving van een beleidslijn, zou leiden tot een uitkomst die Provinciale Staten niet geacht kunnen worden te hebben beoogd. Aangezien Provinciale Staten deze zone als natuurparel hebben aangeduid is ons inziens van dit laatste geen sprake.

- **Mogelijke effecten op het Natura 2000-gebied Markiezaatsmeer**

Regelmatig maken vele tientallen ganzen gebruik van het gebied waar de weg, de wooneilanden en het bedrijventerrein zijn geprojecteerd. Door IVN Groene Zoom zijn in het verleden incidentele waarnemingen van foeragerende ganzen vastgelegd, er is daarbij vanaf de Markiezaatsweg geteld. De resultaten van die incidentele waarnemingen zijn door IVN Groene Zoom bij de brief van 28 december 2004 aan de provincie ter beschikking gesteld. Verwacht kan worden dat bij een gebiedsdekkende inventarisatie nog meer vogels geteld zouden zijn. Hoge bebouwing op de in het gebied penetrerende eilanden zal tot ongewenste verstoring van vogels in het te creëren natuurgebied leiden en de foerageerfunctie van de Augustapolder zal naar verwachting per saldo afnemen. Relevant voor de beoordeling van het belang van het gebied voor overwinterende ganzen achten wij verder dat in het Alterra-rapport van Beintema en van Winden (ISBN 1566-7197), wordt geconstateerd dat er rondom dit Vogelrichtlijngebied Markiezaatsmeer, nu reeds te weinig foerageergebied aanwezig is.

- **De aardkundige waarden van het gebied**

Het gebied ten zuiden van de Markiezaatsweg is van groot aardkundig belang. Het dal van de Molenbeek is een van de weinige nog niet ernstig aangetaste droogdalen, die de Brabantse Wal in oost-west richting doorsnijden. Dat is op zich al bijzonder omdat de steilrand van de Brabantse Wal, Nederlands oudste kustlijn (al in het Pleistoceen aanwezig), en ook nog de enige steilkust in dit land is. De uitmonding van de Molenbeek in wat nu de Augustapolder is, is daarom als voorbeeld van zo'n monding aardkundig uniek en van grote waarde. In het bijzonder de natte kwelzone, die zich aan de voet van de steilrand langs de gehele Brabantse Wal bevindt, zou volledig door inrichting en beheer beschermd moeten worden en niet moeten worden aangetast door de beoogde verstedelijking.

Het feit dat de steilrand van de Brabantse Wal (nog) niet als aardkundig waardevol op de provinciale kaart van aardkundig waardevolle gebieden is aangemerkt, ligt besloten in het feit dat die kaart alleen objecten bevat die liggen in gebieden die al op een andere manier bescherming genieten. De provincie is er, bij het opstellen van de kaart met aardkundig waardevolle gebieden, ons inziens ten onrechte vanuit gegaan dat de aanduiding natuurparel niet meer van toepassing is op het plangedeelte ten zuiden van de Markiezaatsweg.

Uw besluit tot het onthouden van goedkeuring aan het zuidelijke plandeel, had naar onze mening aanleiding moeten zijn het op 29 september 2004 door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplan Augustapolder, te herzien en daarbij alsnog rekening te houden met de bescherming van aardkundige waarden waarvoor het beleid, na de vaststellingsdatum, in het provinciaal beleid is verankerd. Ten behoeve van het vastgestelde bestemmingsplan Augustapolder is immers geen deugdelijke inventarisatie uitgevoerd, noch is de waarde van de verschillende landschapselementen bepaald of is een waarde aan de al dan niet fossiele landschapsvormende (a-biotische) processen toegekend. Daarmee is naar onze mening onvoldoende invulling gegeven aan de

lagenbenadering in het streekplan en is geen recht gedaan aan het landschap en de geologie, als onderdeel van de onderste laag.

- **Ligging van meest zuidelijke wooneiland binnen de EHS**

In eerder aangehaald beroepsschrift van Benegora van 24 juni 2005, is met kaartmateriaal aangetoond dat de stelling van de provincie, dat de wooneilanden buiten het als natuurparel aangeduide gebied liggen, in ieder geval voor het meest zuidelijke wooneiland, onjuist is zodat, mocht er al aanleiding zijn om aan de noordelijke wooneilanden en het bedrijventerrein medewerking te verlenen, in ieder geval dit meest zuidelijke wooneiland niet voor goedkeuring in aanmerking kan komen.

- **Landschappelijke aspecten**

De provincie stelt in het goedkeuringsbesluit dat het, door een beperkte woningbouwontwikkeling in het zuidelijke deel, mogelijk wordt een geleidelijke overgang te bewerkstelligen naar het meer zuidelijk gelegen natuurgebied. Nog afgezien van de vraag of het creëren van tot 9 bouwlagen hoge woonbebouwing op de buitenste rand van die overgangzone te beschouwen is als een geleidelijke overgang (wij zijn dat geenszins van mening), zou een dergelijke overgangzone binnen het stedelijk gebied gezocht moeten worden en kan dat nooit een argument zijn om in de natte natuurparel te bouwen. In dit opzicht is het plan ons inziens in strijd met een goede ruimtelijke ordening en heersende opvattingen om verrommeling van het landschap tegen te gaan.

Resumerend is Benegora van mening dat het provinciebestuur van Noord-Brabant volstrekt onvoldoende heeft aangetoond dat, voor het zuidelijke plandeel van het bestemmingsplan 'Zuidelijke stadsrand (Augustapolder)', handhaving van de beleidslijn dat in natuurparels niet gebouwd mag worden onevenredig zou zijn in verhouding tot de met de beleidslijn te dienen doelen. Wij verzoeken u daarom het besluit, voor zover dat betrekking heeft op het zuidelijk plandeel, opnieuw te vernietigen en te schorsen.

Milieuvereniging BENEGORA
Namens het bestuur

L. Zwiers, secretaris

L. M. G. van Hoek, bestuuslid